

В контексті виборчих перегонів відбувається актуалізація процесу героїзації кандидатів. Біографія політичного лідера подається як історія, пов'язана з поляризацією цінностей. Міфологізацію іміджу в ході передвиборчої боротьби пов'язано з фіксацією у свідомості виборців образів «свій» – «чужий» – створюються штучний кризовий фон. Так здійснення певного політичного вибору позиціонується як єдиний можливий варіант розв'язання складної ситуації в країні.

Матієнко А. В.

Національний університет «Одеська юридична академія», здобувач кафедри соціальних теорій

ВПЛИВ МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ НА РОЗВИТОК ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ

У сучасному світі практично не існує етнічно гомогенних держав. До таких можна умовно віднести тільки 12 країн, (9 % всіх держав світу), тобто, людям різних національностей так чи інакше доводиться співіснувати на одній території, і мирне життя складається далеко не завжди.

Етносоціальні (міжнаціональні) конфлікти відносяться до числа найбільш складних і важко вирішуваних.

У повсякденній практиці під час обговорення міжнаціональних відносин, ефективності чи неефективності національної політики держави, звичайно маються на увазі певні нації. При цьому різні нечисленні етнічні групи особливо не виділяються, хоча їх кількість, наприклад, в Україні досить значна. Тому більш точним буде застосування, у тому числі і до конфліктів, поняття «раса» – народ, плем'я, група людей, що говорять однією мовою, визнають своє єдине походження, що володіють своїми звичаями й укладом життя, що відрізняє їх від інших груп. Міжетнічна політика держави покликана регулювати соціально-політичні відносини з метою узгодження інтересів різних етнічних і національних груп і найбільш повного задоволення їхніх потреб.

Однією з основних причин загострення міжнаціональних відносин і виникнення етносоціальних конфліктів у пострадянських країнах стала криза всіх структур влади в СРСР і використання національних інтересів корумпованими групами, перенос соціального невдоволення в сферу міжнаціональних відносин. Не можна не бачити також і роль штучно розпаленої релігійної нетерпимості.

Для таких конфліктів характерні певний рівень організованості дій поряд з масовими заворушеннями, сепаратистськими виступами аж до громадянської війни. Оскільки вони виникають у багатонаціональних державах, будь-який внутрішній конфлікт у них неминуче набуває політичний характер. Тому часом буває важко провести чітку межу між соціальним, політичним і міжнаціональним конфліктом. Етнічний конфлікт може ви-

ражатися в різних формах, починаючи з нетерпимості і дискримінації на міжособистісному рівні і кінчаючи масовими виступами за відокремлення від держави, збройними зіткненнями, війною за національне визволення. Так розвивалися події у Нагорному Карабасі.

До 1986 р. про міжнаціональні конфлікти в СРСР привселюдно нічого не говорилося. Вважалося, що в ньому національне питання було остаточно вирішене. І треба визнати, що великих відкритих міжнаціональних конфліктів не було. На побутовому рівні існували багато міжнаціональних антипатій і тертя, а також спостерігалось здійснення злочинів на цьому ґрунті. Останні ніколи окремо не обліковувалися і не відстежувалися.

Разом із тим йшов інтенсивний процес русифікації неросійських народів.

Небажання вивчати російську мову не тягло яких-небудь санкцій, як це намагались зробити в Естонії, Молдові, але саме її вивчення було поставлено в ранг природно необхідного. У той же час знання російської мови, як федеральної, відкривало перед неросійськими народами великі можливості для навчання, професіоналізації й самореалізації. Російська мова дозволяла прилучитися до культури всіх народів СРСР, а також до світової культури. Вона виконувала ту ж функцію, яка випала на долю англійської мови в міжнародному спілкуванні. Було б блюзнірством забувати також і те, що околиці Союзу, будучи більш відсталими, розвивалися за рахунок ущемлення інтересів народів Центральної Росії.

Все це, однак, не виключало формування латентних етноконфліктних ситуацій, обумовлених збитковою національною політикою Радянської влади.

На сучасному етапі розвитку суспільства для вирішення етноконфліктів та налагодження оптимального варіанту співіснування різних етнокультур та народів в межах однієї держави, розроблені як міжнародні нормативно-правові акти так і вітчизняні законодавчі акти, які спрямовані на урегулювання міжетнічних відносин. Наприклад, в Україні до них, зокрема, можна віднести: Європейську хартію регіональних мов або мов меншин, Конституцію України, ЗУ «Про засади державної мовної політики», ЗУ «Про засади державної регіональної політики», ЗУ «Про місце самоврядування в Україні», а також проект ЗУ «Про національно-культурну автономію національних меншин в Україні» та інш. Згідно цих нормативно-правових актів, громадянам України, незалежно від їх національного походження, гарантується вільний розвиток культурних, релігійних та етнічних прав.

Все це свідчить про те, що політика України направлена на попередження міжнаціональних конфліктів та створює сприятливі умови для розвитку національної самобутності етнічних меншин, забезпечує стабільність в державі, підвищує рівень толерантності і запобігає розколу суспільства, сприяє міжнаціональній злагоді і порозумінню.